دیدگاه

مخابرات ۱۱ نفره مقابل مصرف‌کننده ۱۰ نفره

گلسارا پویان*

■ با خواندن این تیتر، شاید اولین سوالی که ذهن مخاطب غیرآشنا را به خود مشغول کند این است که قرارداد SLA (Service Level Agreement) یا قرارداد سطح خدمات چیست؟ به‌طور ساده توافقنامه یاد شده، قراردادی است که شرکت‌های ارایه‌دهنده خدمات مانند شرکت‌های مخابراتی و اینترنتی با مشتریان خود (اعم از اشخاص حقیقی یا حقوقی) منعقد کرده و طی آن نحوه ارایه خدمات، کیفیت و تضمینات آن به مشتری با توجه به طبقه‌بندی جایگاه مشتری در نظام شرکتی، تعیین می‌شود. به‌طور مثال با عقد این قرارداد میان اپراتورها (دیتا، تلفن ثابت و همراه) با مشتریان و با یکدیگر، دریافت‌کننده خدمات می‌تواند تا حدودی به دریافت خدمات معتبر و مطابقت آنها با استانداردهای درج شده در قرارداد یاد شده اطمینان حاصل کرده و در زمانی که با قطعی یا افت کیفیت خدمات روبه‌رو می‌شوند با استناد به مفاد این قرارداد جبران خسارات خود را خواستار شوند. با توجه به تعریف یاد شده و با در نظر گرفتن تجربه تک‌تک ما مشتریان مخابرات در زمان قطعی تلفن ثابت، امکان‌ناپذیری فعال‌سازی خدمات ADSL به دلیل نامتناسب بودن کابل‌های مخابرات منطقه! و... که اصولا و در بهترین حالت با یک عذرخواهی از سر رفع تکلیف مواجه می‌شود یا کارمند پاسخگو با سخاوتمندی پیشنهاد بازپس‌گیری ودیعه پرداخت شده بابت خط تلفن را به مشتری می‌دهد، وجود چنین قراردادهایی و استناد به آن و جبران خسارت وارده، بیشتر از یک رویای دور به نظر نمی‌رسد. اما همانطور که معاون سازمان تنظیم مقررات رادیویی آذرماه سال گذشته اعلام داشته، تمامی اپراتورها (اعم از ثابت و متحرک!) مکلفند قراردادهای سطح خدمات را به مشتریان خود و سایر اپراتورهایی که از خدمات ایشان استفاده می‌کنند، ارایه دهند. اما این امر درخصوص مشتریان تلفن ثابت و البته تلفن همراه به‌طور کامل محقق نشده و برخی از مسوولان هم این عدم رواج قراردادهای سطح خدمات را به دلیل عدم استقبال مشتریان خدمات این اپراتورها می‌شمارند! باید از این مسوولان پرسید، این عدم استقبال نتیجه بی‌میلی مشتریان به دریافت خدمات بهتر است یا در نتیجه عدم اطلاع ایشان از چند و چون این قراردادها و حق ایشان در مطالبه این خدمات؟ یا انحصار شرکت مخابرات در ارایه خدمات تلفن ثابت دلیل اصلی به تعویق افتادن این خدمات‌رسانی به مشتریان است؟ با عنایت به مصاحبه مورخه ۹۱/۳/۳۱ قائم‌مقام مدیرعامل شرکت مخابرات استان تهران در گفت‌وگو با روزنامه «شرق»، آن شرکت در حال حاضر خود را ملزم به ارایه قرارداد سطح خدمات به مشتری ندانسته و خدمات فعلی را مصداق آن می‌داند: «مخابرات که پروانه سطح خدمات- SLA- ندارد. در دیتا این پروانه وجود دارد اما در خط تلفن وجود ندارد. در دیتا مشترک خدماتی را دریافت می‌کند. اما در خط تلفن ودیعه وجود دارد که می‌تواند زمانی که خط را پس می‌دهد، آن را از ما دریافت کند. اگر هم خسارتی باشد ما حاضریم بدهیم.» شما می‌توانید از تلفن ثابت استفاده نکنید، این‌گونه زحمت تلاش برای دریافت خدمات را هم نخواهید داشت، چه از این تضمین بالاتر! با توجه به این گفته، سوال مقدر بعدی آن است که چه نهادی تکلیف آگاهی‌رسانی به مشتریان را دارد و چه نهادی باید پیگیر عدم ارایه این قراردادها باشد؟ آنچه که تاکنون مسلم شده است، تایید متن و کلیات قرارداد سطح خدمات توسط سازمان تنظیم مقررات رادیویی است و این سازمان به عنوان نهاد ناظر بر عملکرد بنگاه‌ها و نهادهای فعال در حوزه مخابرات، این حق را دارد تا شرکت مخابرات را ملزم به ارایه این قراردادها به مشتریان کند. از این رو حق سازمان تنظیم مقررات رادیویی نافی حق سایر نهادهایی که به دلیل عدم رعایت حقوق مشتریان، تکلیف دفاع از حقوق ایشان را دارند نخواهد شد؛ به‌طور مثال به دلیل وجود حالت انحصاری در ارایه خدمات تلفن ثابت، اولین نهادی که توان الزام مخابرات برای رعایت حقوق مصرف‌کنندگان را داشته و می‌تواند آن شرکت را مجبور کند تا شرایط انحصاری خود را به بازار تحمیل نکند، شورای رقابت است. این شورا به موجب قسمت دوم از بند (ط) ماده ۴۵ از قانون اجرای سیاست‌های اصل ۴۴ قانون اساسی، صالح به ورود به این نوع موارد است که طی آن بنگاهی با سوءاستفاده از وضعیت اقتصادی مسلط خود، شرایط ناعادلانه را بر قراردادهای مشتریان خود تحمیل می‌کند و علاوه بر اینکه هر ذی‌نفعی می‌تواند خواستار دخالت شورا در روند قیمت‌گذاری و ارایه خدمات شود، این شورا خود نیز به عنوان نماینده مدعی‌العموم می‌تواند تحقیقات خود را آغاز کند. سازمان حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان نیز می‌تواند از جمله نهادهایی باشد که با شکایات مردمی، وارد رسیدگی به مساله وجود عدم تضمین یا برخورد مناسب کارمندان و مسوولان با مخاطبان خود شود. در نهایت به نظر می‌رسد دخالت سازمان تنظیم مقررات رادیویی در بادی امر موجه‌تر بوده و این سازمان می‌تواند به عنوان اولین گام، مشتریان را نسبت به حقوق خود آگاه کند. باشد تا در سالی که با نام سال تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی مزین شده است، در راه اعتلای فرهنگ‌مشتری‌مداری کوشا باشیم.

***وکیل پایه یک دادگستری**

مبارک به اتهام قطع کردن «اینترنت» مجرم شناخته شد

عکس: AP

■ شرق: حسنی مبارک، رییس‌جمهور سابق مصر، احمد نظیف نخست‌وزیر و حبیب العادلی وزیر کشور دوران مبارک به دلیل محروم کردن شهروندان انقلابی مصر از سرویس‌های اینترنتی و ارتباطی، مجرم شناخته شده و باید به ترتیب ۲۰۰، ۴۰ و ۳۰۰میلیون جنیه جریمه پرداخت کنند. این حکم از سوی دادگاه عالی در نظر گرفته شده اما وکیل مبارک به این حکم اعتراض کرده است. در حالی که این روزها با به سر کار آمدن «محمد مرسی» رییس‌جمهور انقلابی مصر، اخبار مربوط به مبارک و وضعیت وی به حاشیه رانده شده است، دادگاه عالی این کشور دوباره موضوع دیکتاتور مصر و سرنوشت مال و اموال وی را به میان کشیده است. روزنامه البشایر در این‌باره می‌نویسد این در حالی است که پیشتر، حسنی‌مبارک با نپذیرفتن مسوولیت قطعی اینترنت، محمد حسین طنطاوی رییس کنونی شورای نظامی مصر را در این خصوص مقصر دانسته بود. مبارک مدعی است در آن زمان، گروهی که به ریاست نخست‌وزیر تشکیل شده بود، خدمات اینترنتی و ارتباطاتی را قطع کرد و وی هیچ دستور شفاهی یا کتبی در این مورد صادر نکرده بود. پیش از این حسنی‌مبارک دیکتاتور مصر که این روزها موضوع دادگاهی شدن وی در قاهره به یکی از جنجالی‌ترین اخبار تبدیل شده است، مسوولیت قطعی اینترنت در زمان بروز شورش‌های مردمی که به سرنگونی وی منجر شد را نپذیرفت و طنطاوی را در این خصوص مقصر دانست. محمد حسین طنطاوی حاکم فعلی مصر است که در زمان حسنی‌مبارک، به مدت ۲۰ سال وزارت دفاع و صنایع دفاع این کشور را برعهده داشته است. براساس گزارش الجزیره، محمد عبدالوهاب وکیل حسنی‌مبارک در گفت‌وگو با خبرنگاران به نقل از مبارک مدعی شد کارگروهی متشکل از طنطاوی که در آن زمان وزیر دفاع و فرمانده ارتش بود، بدون مشورت با وی، تصمیم به قطع کردن اینترنت گرفتند. براساس این گزارش، در ۲۸ می سال‌جاری (۷ خرداد ۱۳۹۰) دادگاهی در مصر مبارک و دو وزیر سابق وی را به جرم لطمه زدن به اقتصاد کشور از طریق قطع اینترنت و مخابرات، ۹۰میلیون دلار جریمه کرده است. پیش‌تر اعلام شده بود حسنی مبارک رییس‌جمهور مخلوع مصر و تنی چند از سران ارشد رژیم سابق این کشور، قرار است به دلیل قطع کردن عمدی سرویس‌های اینترنتی محاکمه شوند. علاوه بر حسنی‌مبارک، احمد نظیف نخست‌وزیر، طارق کامل وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات و حبیب العادلی وزیر سابق این کشور نیز در ردیف متهمان این پرونده قرار دارند. این افراد قرار است به دلیل قطع کردن اینترنت و شبکه‌های ارتباطاتی در جریان انقلاب مصر، به پرداخت غرامت محکوم شوند.

■ بر اساس این گزارش، سه شرکت ودافون، موبینیل و اتصالات نیز متهم شده‌اند که مفاد قرارداد سرویس‌دهی خود را نقض کرده‌اند و در همان زمان که شهروندان مصری شدیدا به برقراری ارتباط با دیگران نیاز داشتند، آنها را از این سرویس‌ها محروم کرده‌اند. این شرکت‌ها همچنین به نقض اصل ۴۵ قانون اساسی مصر متهم شده‌اند. بنا بر این اصل، زندگی شهروندان مصری دارای حریم و حرمتی است که قانون از آن پاسداری می‌کند. محمد عبدالعادل یکی از وکلای این پرونده از دادگاه خواست غرامت به دست آمده را به ایجاد نهادی با کارکرد پیشرفت آموزش و پژوهش‌های علمی در کشور اختصاص دهد. گفتنی است طبق قانون مصر تمام ای‌میل‌ها، تلگراف‌ها و تماس‌های تلفنی مردم محرمانه محسوب شده و مصادره یا کنترل آن جز با حکم قضایی و وفق مقررات، آن هم به مدت محدود امکان‌پذیر نیست. تا قبل از انقلاب ۲۵ ژانویه، تعداد کاربران مصری به بیش از ۲۱میلیون نفر بالغ می‌شد که پس از سقوط رژیم دیکتاتوری مبارک، این تعداد با نزدیک به ۹درصد افزایش به بیش از ۲۳میلیون نفر رسیده است.

■ کمک از مردم برای تعدیل قوانین اینترنت

■ با این حال اپراتورهای مصر اعلام کرده‌اند قصد دارند خسارت آن دسته از کاربران و مشتری‌های خود را که در جریان قطعی اینترنت در این کشور طی چند روز اخیر متضرر شده‌اند، جبران کنند. طبق گزارش الشرق‌الاوسط اینترنت مصر از تاریخ ۲۸ ژانویه تا دوم فوریه (هشتم تا ۱۳بهمن) از کار افتاد. هدف از این قطعی عمدی، اخلال در روند اطلاع‌رسانی‌های مربوط به معترضینی بود که علیه دولت خودکامه حسنی مبارک، رییس‌جمهور مخلوع مصر قیام کرده بودند. این اعتراضات سرانجام به واژگونی دولت مصر انجامید. شرکت ودافون و تی‌ای‌دیتا (TE Data) که زیر نظر شرکت مخابرات مصر کار می‌کنند و نیز شرکت LINKdotNet بزرگ‌ترین ISP مصر، گفته‌اند برای جبران خسارت کاربران خود، به مدت ۱۵ روز خدمات اینترنتی رایگان در اختیار آنها قرار خواهند داد. وزارت ارتباطات مصر در حال آماده‌سازی اصلاحیه‌ای برای برخی مفاد قانون شماره ۱۰ ارتباطات مصوبه سال ۲۰۰۳ است تا با تمسک به آن، جلوی قطع خدمات اینترنتی و ارتباطی توسط افراد و نیروهای خودسر گرفته شود. این موضوع در جریان دیدار ماجد عثمان وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات مصر از برخی مراکز ارتباطی در منطقه فناوری معادی واقع در جنوب قاهره مطرح شد. وی هدف از این دیدارها را ادامه اجرای مراحل مورد توافق و نیز میزان تاثیرپذیری آن از حوادث اخیر عنوان کرد. در همین حال مقامات مصری در نظر دارند برای تعدیل برخی مواد قانون ارتباطات این کشور، نظرات و پیشنهادهای کاربران را به طور اینترنتی دریافت کنند. رگولاتوری ملی مخابرات مصر درصدد است برخی مواد قانون مخابرات این کشور را متناسب با شرایط جاری که مصر با آن روبه‌روست، تعدیل کند. قرار است این پیشنهادها از طریق اینترنت دریافت شود. رگولاتوری مصر در سایت رسمی خود به آدرس www.tra.gov.eg بخشی را به دانلود قانون مخابرات فعلی اختصاص داده و یک قسمت دیگر را برای دریافت پیشنهادهای کارشناسان و نمایندگان شرکت‌ها در نظر گرفته است. پس از آن رگولاتوری پیش‌نویس تعدیلات پیشنهادی را به مجلس نمایندگان ارایه خواهد کرد.

■ پس از انقلاب مصر و موج اعتراضات مردمی در این کشور که جرقه آن با فراخوانی در یک صفحه فیس‌بوک زده شد، اینترنت نقش پررنگ‌تری در زندگی مردم این کشور کهن بر عهده گرفته است. براساس گزارش میدل‌ایست آنلاین، بررسی‌های اخیر نشان می‌دهد تعداد کاربران اینترنتی در مصر پس از انقلاب موسوم به ۲۵ژانویه افزایش یافته است. شرکت مصری تکنووایرلس نیز که در زمینه بازاریابی الکترونیکی و شبکه‌های تلفن همراه فعالیت می‌کند، اعلام کرده علاوه بر افزایش چشمگیر تعداد کاربران مصری، سلایق آنها در به‌کارگیری اینترنت نیز تغییر یافته است.

رویداد

راه‌اندازی مرکز امنیت شبکه‌های ارتباطی

■ **مهر:** نخستین مرکز عملیات امنیت شبکه‌های ارتباطی و اینترنتی در کشور که جزو معدود مراکز SOC در سطح دنیا محسوب می‌شود با هدف پیشگیری و مقابله با تحرکات خرابکارانه رایانه‌ای تا دو هفته دیگر به بهره‌برداری می‌رسد. مرکز SOC یا Security Operations Center با تکیه بر مجموعه‌ای از تجهیزات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری نسبت به جمع‌آوری گزارش‌های سیستم‌ها و سرویس‌های امنیتی شبکه‌های ارتباطی و سپس مونیتورینگ و تحلیل آنها اقدام می‌کند. این سیستم که برای مدیریت امنیت شبکه نصب و راه‌اندازی می‌شود دارای مکانیزم‌های بررسی تجهیزات شبکه به صورت خودکار است و برای جلوگیری از نفوذ هکرها و تهدید حملات از طریق منابع داخلی و خارجی تعبیه می‌شود.

ضریب نفوذ ۸۶ درصدی اینترنت در کشور

■ **واحد مرکزی خبر:** به گفته وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات ضریب نفوذ کاربران اینترنت در کشور ۸۶درصد و ضریب نفوذ تلفن همراه ۲۱درصد افزایش یافته است. رضا تقی‌پور با تبیین عملکرد این وزارتخانه در صحن علنی مجلس افزود: در حال حاضر شمار اپراتورهای تلفن همراه در کشور ۵ اپراتور و در مخابرات ماهواره‌ای ۷ اپراتور است. وی همچنین اتصال ۳۷ هزار مدرسه با قابلیت دسترسی پرسرعت به شبکه ملی اطلاعات در سال ۹۰، هوشمندسازی مدارس و اتصال همه دانشگاه‌های کشور به یکدیگر با پهنای باند بالا را از دستاوردهای شبکه ارتباطی کشور برشمرد.

تعرفه‌های همراه اول اعلام شد

■ **شرق:** تعرفه سیم‌کارت دایمی همراه اول در ساعت غیر اوج مصرف یا به اصطلاح پیک، ۳۵۸ریال در هر دقیقه و در ساعات اوج مصرف ۴۴۷ریال در دقیقه در محدوده تماس شهری در نظر گرفته شده است. تعرفه مکالمات سیم‌کارت همراه اول در ساعات اوج مصرف ۷۶۰ریال در هر دقیقه و ۵۳۶ریال برای ساعات غیراوج مصرف در محدوده تماس بین‌شهری برآورد شده است. همچنین مکالمات همراه اول با ایرانسل در ساعات غیراوج مصرف ۶۲۵ریال در هر دقیقه و در ساعات اوج مصرف نیز همین مبلغ در نظر گرفته شده است و برای تعرفه مکالمات همراه اول با تالیا در ساعات غیراوج مصرف ۳۵۸ریال در هر دقیقه و ۴۴۷ریال در هر دقیقه برای ساعات اوج مصرف در نظر گرفته شده است.

امنیت

روش‌های تامین امنیت کامپیوتر در اینترنت

شرق: پیش‌تر زمانی که صحبت از جاسوسی یا خرابکاری اینترنتی به میان می‌آمد، ذهن‌ها به سمت فعالیت هکرها در شبکه اینترنت معطوف می‌شد. حال آنکه مدتی است که هکرها روش خود را برای جاسوسی و تخریب تغییر داده و با استفاده از ابزارهای جایگزین مانند فلش‌مموری‌ها و سی‌دی‌ها اقدام به جاسوسی می‌کنند. آنچه در ادامه می‌آید توصیه‌های پلیس فتا- فضای تولید و تبادل اطلاعات- نیروی انتظامی برای افزایش امنیت کامپیوتر در اینترنت است.

ابتدا کل اطلاعاتی را که در هاردتان ذخیره کرده‌اید و داشتن آنها را ضروری می‌دانید در حافظه جانبی اعم از هارد اکسترنال (خارجی) سی‌دی یا فلش‌مموری بسته به حجم اطلاعات فوق، ذخیره کرده سپس همان حافظه‌های جانبی را از کامپیوتر جدا کنید. سپس کل درایوها را فرمت از نوع کند کنید. بعد از آن یک سی‌دی ویندوز دارای برنامه بوت‌ایبل خودکار، در دستگاه قرار داده کامپیوتر را ری استارت کرده و برنامه بوت را اجرا کنید. کل درایوها را حذف کرده و از بین ببرید چون بعضی فایل‌های جاسوس بین فاصله دو درایو مخفی می‌شوند و نرم افزارهای امنیتی نمی‌توانند آنها را شناسایی کنند. سپس مجددا پارتیشن‌بندی (درایوسازی) کرده و ویندوز و برنامه‌های کامپیوترتان را نصب کنید. پس از ساخت کانکشن اینترنت، در اولین مراجعه در اینترنت به سرعت یک نرم‌افزار امنیتی از یکی از سایت‌های معتبر دانلود و نصب کنید سپس نرم‌افزار فوق را به‌روزرسانی کنید. یک فلش‌مموری چندین گیگابایتی به کامپیوتر خودوصل کرده و از آن پس هرگونه فایلی که از اینترنت دانلود می‌کنید در آن ذخیره کنید. هنگام وارد کردن رمز خود در سایت‌های بانکی یا مشابه (خرید اینترنتی) که از شما شماره حساب و رمزتان را می‌خواهند حتما از کیبورد مجازی آن سایت یا کیبورد کامپیوترتان استفاده کنید. از ذخیره اطلاعات فوق در کامپیوتر از طریق کلیک کردن سایت مربوطه خودداری کنید مگر آنکه نیاز باشد. در این‌صورت باید به یاد داشته باشید که پس از خروج از آن سایت حتما و به سرعت از طریق بخش اینترنت آپشن واقع در کنترل‌پنل کامپیوترتان رموز و نیز نشانی سایت‌های بازدیدشده‌تان را (چون برای بعضی جاسوس‌ها اینکه شما وارد چه سایت‌هایی می‌شوید مهم است) پاک کنید. حتی پس از خروج از اینترنت باز همین روش را اجرا کنید. به یاد داشته باشید که بیشترین فایل‌های جاسوس در سایت‌های غیراخلاقی و سایت‌های خبری و سیاسی وجود دارند بنابراین باید در مراجعه به این‌گونه سایت‌ها احتیاط کنید. اشخاص ناشناخته را عضو اد لیست (یاهو) مسنجرتان نکنید و هر ای‌میلی را باز نکنید. از هر شخصی چه به‌صورت آنلاین و چه به‌صورت ای‌میل و حتی سی‌دی، فایل قبول نکنید. همه نرم افزارهای امنیتی نمی‌توانند به صورت قطعی فایل‌های جاسوسی را شناسایی کنند. بعد از آن هیچ‌گونه فایلی را که مایل نیستید دیگران آن را از کامپیوترتان سرقت کنند، در کامپیوترتان نگهداری نکنید چه در هارد و چه در سی‌دی‌رام کامپیوترتان. در حقیقت شما باید کامپیوترتان را خالی از هرگونه فایلی که مایل به سرقت آنها نیستید، کرده و در صورتی که می‌خواهید محتوای سی‌دی را ملاحظه کنید، باید اینترنت را قطع کرده و پس از پایان کار به یاد داشته باشید که سی‌دی را از سی‌دی‌رام خارج کنید. هنگامی که کامپیوتر به اینترنت متصل نیست اطلاعات داخل فلش‌مموری که از اینترنت دانلود و ذخیره موقت کرده‌اید را در هارد اکسترنال (خارجی) یا سی‌دی رایت کرده و از کامپیوتر جدا کرده و کل فلش‌مموری را مجدد فرمت کرده و از آن پس هنگام لزوم مشاهده محتوای فلش‌مموری، سی‌دی، هارد اکسترنال یا هارد کامپیوتر دیگری، اینترنت را قطع کنید. ضمن اینکه همیشه هر فایلی را قبل از باز کردن باید با نرم افزار امنیتی خود اسکن و ویروس‌یابی کنید. حتما اسامی فایل‌ها و فولدرهای مهم در هارد و فلش‌مموری‌تان را هم به‌صورت نامشخص و منحرف‌کننده بگذارید؛ برای مثال به‌جای واژه عکس‌های من، بنویسید عکس‌هایی از شهر تبریز. چنانچه لازم است که از هارد کامپیوترتان استفاده کنید، همیشه به یاد داشته باشید اطلاعاتی را در هارد آن ذخیره کنید که سرقت یا دستکاری آنها برای شما دردناک نباشد. هر هفته کامپیوتر خود را به وسیله باد نیمه‌گرم و شدید یک سشوار و سپس یک جارو برقی غبارروبی کنید. چنانچه برای شما امکان داشته باشد یک ویندوز اصل تهیه کنید چون بعضی از ویندوزها و برنامه‌های کامپیوتر و نیز یاهو مسنجر و از این قبیل هم دارای فایل‌های جاسوسی هستند بنابراین چنانچه توانایی مالی داشته باشید مناسب است. به‌طور کلی یک دستگاه کامپیوتر را مختص ورود به اینترنت کنید و یک دستگاه دیگر مخصوص کارهای معمولی روزانه خود (کار با هارد، سی‌دی، فلش، ذخیره‌ها و تبادل‌های اطلاعاتی‌تان). شما با اجرای این موارد امنیتی می‌توانید تا میزان بسیار زیادی کامپیوترتان را از دسترس هکرها و جاسوسان در امان نگه‌دارید.

جدول ۱۵۴۴

افقی:
۱- خزنده خانگی- ایالتی در شیلی ۲- بندگی- شهری در سوییس- ماده پروتئینی ناخن ۳- گفت‌وگو- بسیار درخشان- عقل درست و کامل ندارد ۴- شهری در روسیه- مادر اسفندیار- مرزبان ۵- هر فصل کتاب- ستارگان- حرف بیزاری- تلخ ۶- حرف نازی‌ها- آماده و فراهم- کشورها ۷- مادر امام رضا- نیم- تکرار یک حرف ۸- کارمایه- لطیف، ملایم- از رودهای کشورمان ۹- پهلوان- عبادت- هدایت‌گر ۱۰- بیماری مزمن سلسله اعصاب- کبیر- صدای بیماری سینه ۱۱-نقش هنرپیشه- کشتی جنگی- واگیر- نشوی دری ۱۲- جد رستم- کشتی جنگی- درختچه آپارتمانی ۱۳-ابزار مکانیک- منحوس- کوره آجرپزی ۱۴- گل آبی- نرده- صدای پنچری ۱۵- دریای بسیار بزرگ- نظر انداختن

عمودی:
۱- اثر ایوان تورگنیف- هادی الکتریکی ۲- سفید آذری- قلب قرآن- نوعی سراپرده چوبی ۳- چارچوب عکس- آزادگی- کشور افریقایی ۴- زینت داده شده- دریانورد پرتغالی- جایز ۵- جنبیدن- از جنس فلز پرمصرف- جوهر مرد- شگرد۶- طایفه ایرانی- لقب اشخاص- نمی‌سوزد- مایه پیشرفت بعضی‌ها ۷- بلندترین قله آتشفشان آسیا در اندونزی- فراموشی- نوعی رنگ مو ۸- شاعر نیشابوری- درختی که بار ندهد- وابسته ۹- افزایش حجم چیزی- اعداد گنگ در ریاضی- آسوده ۱۰- تنها- وقف‌کننده- ذخیره- جوی خون ۱۱- صد متر مربع- نغمه- ملحد- به رو خوابیده ۱۲- سقف دهان- کاشف پنیسیلین- نام یک مصدر ۱۳- کرم شب تاب- کبوتر دشتی- لقمه چرب گربه ۱۴- کمینه و حداقل- افشرده خشک شده آلو- چاق خارجی ۱۵- تصور- به بهترین شیوه

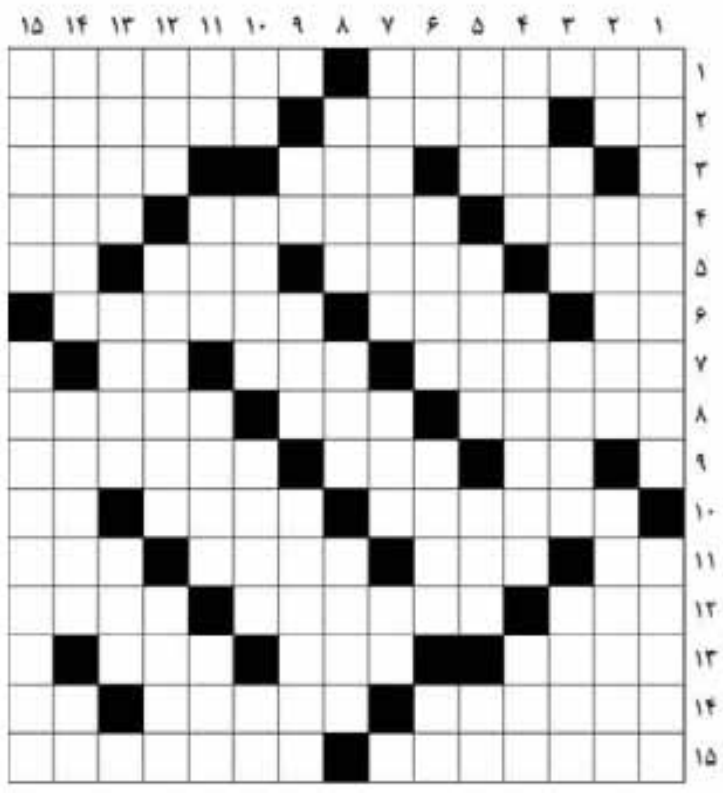

حل جدول ۱۵۴۳

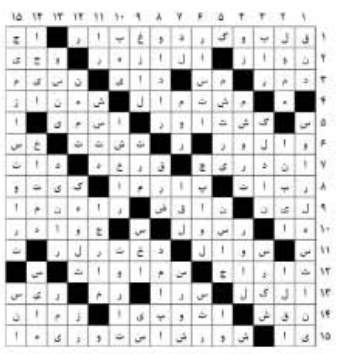

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

سودوکو ۵۴۸

۹	۳		۴					۷
	۲			۳		۶		۱
۴		۱	۶				۲	۹
۶	۹		۱		۸	۴		
	۵	۲	۷		۹		۸	
۱		۴				۹		۵
				۹		۵	۱	۳
	۶		۵		۴	۷		
۵			۸	۷		۲	۶	

حل سودوکو ۵۴۷

۵	۹	۸	۷	۳	۴	۲	۶	۱
۳	۲	۷	۹	۱	۶	۵	۴	۸
۱	۴	۶	۲	۸	۵	۷	۹	۳
۴	۷	۹	۶	۵	۸	۳	۱	۲
۶	۳	۱	۴	۲	۷	۸	۵	۹
۲	۸	۵	۳	۹	۱	۴	۷	۶
۸	۵	۳	۱	۴	۹	۶	۲	۷
۹	۶	۲	۵	۷	۳	۱	۸	۴
۷	۱	۴	۸	۶	۲	۹	۳	۵

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

سودوکو سخت ۱۹۸

	۷	۱		۴		۳		
	۶		۷		۵		۱	
۸	۵		۲					
		۷				۱	۴	
		۴	۳	۶		۹		
۶		۸		۲				
	۸					۵		۳
				۱	۶	۲		۷
					۳		۹	
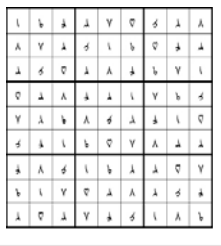
حل سودوکو سخت